

Gemeenteraad van Hengelo
Postbus 18
7550AA Hengelo

Gemeente Hengelo

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Onderwerp	Zaaknummer	Uw kenmerk	Datum
Bijeenkomst gemeenteraad transformatie-agenda en transformatie van inkoop	2024279		17-05-2016

Geachte heer/mevrouw,

Op 12 april jl. heeft het college de concept transformatie-agenda vastgesteld. De transformatie-agenda is een actieplan waarin staat hoe de gemeente Hengelo samen met haar (zorg)partners gaat vernieuwen in de richting van het gezamenlijke 'Hengelose' doel voor zorg en ondersteuning: dat inwoners zo snel mogelijk, zo licht mogelijk en zo dicht mogelijk bij huis een antwoord kunnen vinden op hun (hulp)vraag.

De transformatie-agenda is op 13 april ter informatie verzonden naar uw gemeenteraad met het verzoek hierover in een gezamenlijke bijeenkomst van gedachten te wisselen met elkaar. Omdat de inkoop van jeugdhulp en Wmo mede een instrument vormt in de vormgeving van de transformatie, stellen wij voor om beide onderwerpen te agenderen voor dezelfde bijeenkomst. Tijdens de politieke markt van 8 maart jl. is ook afgesproken nog een keer met elkaar te discussiëren over de inkoop van jeugdhulp en Wmo vanaf 2018.

Het college wil graag van uw gemeenteraad horen hoe u tegen beide onderwerpen aankijkt, om vervolgens definitief keuzes te maken over hoe het college dit verder oppakt en uitwerkt. Past het allemaal binnen de door de gemeenteraad vastgestelde kaders van het beleidsplan *Met respect... op weg naar een nieuw stelsel voor maatschappelijke ondersteuning*? Welke accenten of invalshoeken wil de gemeenteraad aan het college meegeven bij de verdere uitwerking?

Voorgesteld wordt een bijeenkomst te organiseren op donderdag 9 juni 2016 waarop voor dit onderwerp *ruim de tijd* wordt gepland en waarin beide onderwerpen, zowel de agenda als de vertaling naar inkoop, aan de orde komen. Het college adviseert om die reden voor dit onderwerp de tijd tussen 19:30 uur – 22:00 uur te reserveren.

Transformatie-agenda

'Transformatie' is een verzamelnaam voor de vernieuwingen op sociaal gebied die nodig zijn om zaken voor de inwoner zo goed mogelijk te organiseren. De transformatie is een ingewikkelde opgave: bij het sociaal domein zijn veel 'spelers' betrokken, zoals de inwoners en hun omgeving, de gemeente, onderwijsinstellingen, zorgaanbieders en welzijnsorganisaties. Elke speler heeft een eigen achtergrond, eigen beelden en eigen belangen, maar we moeten wel samen optrekken om ons gezamenlijke doel te bereiken: een stad waarin inwoners zo snel mogelijk, zo licht mogelijk en zo dicht mogelijk bij huis een antwoord kunnen vinden op hun (hulp)vraag.

Omdat wij niet alles tegelijk kunnen vernieuwen, moeten wij keuzes maken. Waar gaan wij met elkaar op inzetten? Hoe zien we dat voor ons? Dat verwoordt het college in de transformatie-agenda: een breed gedragen actieplan over hoe we samen met onze partners in het sociaal domein

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Let op:

Per 18 april is het Publieksplein te bezoeken aan de Hazenweg 121.

Bezoekadres

Hazenweg 121

E-mailadres

gemeente@hengelo.nl

Telefoonnummer

14-074

aan de slag zijn en gaan met vernieuwen. De transformatie-agenda is een dynamisch actieplan, waarin het college verwoordt hoe ze in het sociaal domein wil vernieuwen.

Voor de opstelling van de transformatie-agenda hecht het college aan een open proces. Wij hebben daarom verschillende partners bij het proces tot op heden betrokken. Zo hebben wij de cliëntenraden, medewerkers van Wijkkracht en het ROZ en anderen bevroegd over hun ideeën bij de transformatie. Ook heeft u eerder een uitnodiging ontvangen om als raadslid mee te denken in dit proces. De daaruit verkregen input heeft het college betrokken bij de opstelling van de transformatie-agenda. In het kader van het open proces heeft op 14 april een brede conferentie plaats gevonden, waarin het college met partners en inwoners tot een verdere invulling van de agenda wil komen.

Ook de gemeenteraad willen we nogmaals betrekken. De volgende vragen willen wij op interactieve wijze met u doornemen:

- Vindt u de transformatie-agenda passend bij de visie en uitgangspunten zoals die zijn verwoord in het beleidsplan *Met respect...*?
- Wat mist u? Wat vindt u overbodig?
- Welke aanvullende ideeën heeft u?

Transformatie van Jeugdhulp en WMO

Op 14 april 2016 bent u door het college middels een brief geïnformeerd over de inkoop van de Jeugdhulp en WMO voor 2017. U heeft hierin kunnen lezen dat voor 2017 de maatwerkvoorzieningen (begeleiding, dagbesteding en kortdurend verblijf voor alle leeftijden) opnieuw wordt aanbesteed voor 2017. De 7 overige overeenkomsten (allen gericht op jeugdhulp) worden verlengd in 2017 om tijd en ruimte te nemen de zorg anders te organiseren, samen met de betrokkenen uit het sociaal domein. Als proces zijnde vergt dit de nodige afstemming en reflectie.

Eind 2015 en 1ste kwartaal 2016 hebben we met zorgaanbieders gepraat over transformatie van de WMO en Jeugdhulp. Zorgaanbieders verzochten meer flexibiliteit in overeenkomsten en ruimte om verschillende zorgvormen te verbinden om innovatie te stimuleren. Daarnaast gaven zorgaanbieders aan resultaatgericht te willen werken en hierbij voor een bekostigingssysteem te kiezen dat gericht is op het halen van resultaten. Verder verzoeken aanbieders om inzicht te geven in de afbakening van het lokale voorliggende veld. Dit versoepelt de verbinding tussen het lokale voorliggende veld en de eerste- en tweedelijns (specialistische) ondersteuning.

Uit de gesprekken met de aanbieders komen een aantal vraagstukken naar voren die van gemeenten richting vragen. Waarbij de centrale vraag is: "Hoe zien we als Samen14 het Twentse zorglandschap voor ons?". De vraagstukken zijn:

1. *Vereenvoudiging van het stelsel vs. strakkere verantwoording:* Vertrouwen geven aan de maatschappelijke partners en regie op cliënt niveau enerzijds en controleren en beheersen anderzijds zijn systemen die zich moeilijk laten combineren. We willen de beheersing meer loslaten. Dit betekent dat we de 'hoe' willen overlaten aan de aanbieders. Zij zijn tenslotte de professional (vakman) en weten de 'hoe' het beste in te vullen. Maar hoever willen we de 'hoe' loslaten?).
2. *Draagvlak vs. tempo:* Aanbieders geven aan dat gemeenten duidelijker moeten aangeven waar ze naar toe willen op langere termijn. Gemeenten willen graag ruimte houden om op ontwikkelingen in te kunnen spelen. Daarnaast vraagt een hoger tempo van gemeenten in vernieuwing, ook een hoger tempo van aanbieders. Dit kan het draagvlak beperken en moeilijkheden (zoals administratieve processen) met zich meebrengen. Breder draagvlak creëren betekent aan de andere kant minder snel stappen maken.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

3. *Keuzevrijheid vs. beperkt aanbod bepaald door gemeenten*: We willen ruime keuzevrijheid houden, mits voldoende kwaliteit en efficiënt georganiseerd. We gaan uit van eigen kracht en regie van de cliënt, de keuze ligt dus bij de cliënt. We willen ook sturen op resultaten en kwaliteit, waarbij de vraag is of veel aanbod de kwaliteit beperkt.
4. *Lokale verschillen vs. regionale uniformiteit*: Aanbieders wensen meer uniformiteit bij de toegang tussen gemeenten. Gemeenten hechten veel belang aan lokale invulling van toegang en de backoffice. Daarnaast verzoeken aanbieders van bovenregionale functies om afstemming in de inkoop met andere regio's.
5. *Recht doen aan verschillen in zorg vs. vergaande ontschotting*: In hoeverre is het mogelijke een systeem te maken wat recht doet aan de karakteristieken van alle doelgroepen?

Op dit moment zijn wij in Samen14 verband bovenstaande vraagstukken aan het invullen om zo antwoord te kunnen geven op de vraag hoe wij het zorglandschap in Twente voor ons zien en vervolgens te kijken welke inkoopstrategie hierbij past. Wij willen graag uw ideeën horen en wat u belangrijk vindt om op te gaan sturen binnen de vastgestelde uitgangspunten van 'Met Respect....'.

Tijdens de bijeenkomst zullen wij een aantal grenzen aangeven, waar we in het huidige systeem tegen aan lopen. Aan de hand van deze blik op het huidige systeem, zullen met name de vraagstukken/ dilemma's 1, 3 en 4 aan de orde komen. Zie de bijlage voor meer achtergrond informatie met betrekking tot deze drie dilemma's.

Centrale vraag voor u is tijdens deze bijeenkomst: Wat vindt u belangrijk ten aanzien van de dilemma's 1, 3 en 4?

Tijdspad voorstel

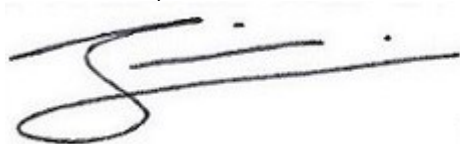
Wij gaan er vanuit dat uw presidium akkoord gaat met agendering van deze twee onderwerpen op de politieke markt van 9 juni a.s. Wij zullen de avond verder voorbereiden in overleg met de griffie.

Na 9 juni volgt vaststelling van de definitieve transformatie-agenda in het college.

De verdere uitwerking van de transformatie Wmo en Jeugdhulp in relatie tot de inkoop verloopt via de Bestuurscommissie OZJT en Bestuurlijk overleg Samen14. Op 23 juni 2016 staan de vraagstukken/dilemma's op de agenda van bestuurscommissie.

Wij zullen u hierover blijven informeren.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Hengelo,
de secretaris, de burgemeester,

De heer J. Eshuis

De heer S.W.J.G. Schelberg

Bijlagen: 1

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres stadhuis
Burgemeester Jansenplein 1
Bezoekadres stadskantoor
Hazenweg 121

E-mailadres
gemeente@hengelo.nl
Telefoonnummer
14-074

Bijlage: Uitwerking dilemma's transformatie WMO & Jeugdhulp

Hieronder wordt meer achtergrond informatie gegeven bij de dilemma's 1, 3 en 4. Dit om de lezer van tevoren van informatie te voorzien om zo beter een mening over de dilemma's te kunnen vormen. We laten met een aantal voorbeelden zien, waarom dit als dilemma wordt ervaren en horen graag van u wat u belangrijk hierin vindt.

1. *Vereenvoudiging van het stelsel vs. strakkere verantwoording:* Vertrouwen geven aan de maatschappelijke partners en regie op cliënt niveau enerzijds en controleren en beheersen anderzijds zijn systemen die zich moeilijk laten combineren. We willen de beheersing meer loslaten. Dit betekent dat we de 'hoe' willen overlaten aan de aanbieders. Zij zijn tenslotte de professional (vakman) en weten de 'hoe' het beste in te vullen. Maar hoever willen we de 'hoe' loslaten?

→ De huidige jeugdhulp is heel divers ingekocht. Er zijn veel producten (ruim 300 verschillende producten met verschillende eenheden (uren, dagdelen, etmalen, trajecten, maanden, etc). De meeste producten zijn aanbodgericht ingekocht. Hierdoor is het geheel onoverzichtelijk. Binnen de nieuwe WMO is al een grote stap in vereenvoudiging van producten ingezet. Er is al ingedikt in het aantal producten voor begeleiding, dagbesteding en kortdurend verblijf.

Daarnaast is jeugdhulp sectoraal ingekocht op dit moment. Oftewel al het aanbod voor geestelijke gezondheidszorg is een aparte raamovereenkomst. Al het aanbod voor licht verstandelijk beperkten is apart ingekocht en voor opvoedhulp is ook weer een andere overeenkomst. De ondersteuningsvraag van cliënten en gezinnen laat zich echter niet altijd indelen in deze sectoren en ook niet naar de bestaande producten.

In de ondersteuningsplannen met cliënten worden doelen en resultaten afgesproken. De bekostigingssystematiek binnen de huidige inkoop is nog niet gericht op resultaten. De betaling is over het algemeen gekoppeld aan leveren van uren, dagdelen, etmalen, etc. En niet een betaling voor het behalen van een resultaat. Maar hoe meten we die resultaten. Wanneer is het resultaat bereikt? En met welke inzet mag dit dan (hoeveel geld wil je aan dat resultaat uitgeven)?

Door in de te kopen op producten sturen we als gemeente veel op de "hoe". De "hoe" loslaten, zal vereenvoudiging ten goede komen (minder producten), maar waar sturen we dan op? En welke verantwoording willen we hier in zien? De inkoopstrategie dient ruimte en flexibiliteit te faciliteren in plaats van regels gegoten in beton en vaste procedures. Aan de ene kant loslaten van denken in producten en protocollen en aan de andere kant scherp zijn op doen wat nodig is waarbij resultaten en kwaliteit voorop staan. Hoeveel we de 'hoe' willen loslaten geeft richting aan de keuze hoe we de zorg willen inkopen: bijvoorbeeld door vereenvoudiging langs producten (deels nog de 'hoe' beheersen alleen op minder producten) of vereenvoudiging door in te zetten op ondersteuningsbehoeften en dus op resultaten (producten loslaten en dus minder de 'hoe' beheersen).

3. *Keuzevrijheid vs. beperkt aanbod bepaald door gemeenten:* We willen ruime keuzevrijheid houden, mits voldoende kwaliteit en efficiënt georganiseerd. We gaan uit van eigen kracht en regie van de cliënt, de keuze ligt dus bij de cliënt. We willen ook sturen op resultaten en kwaliteit, waarbij de vraag is of veel aanbod de kwaliteit beperkt.

→ De nieuwe WMO en een groot deel van de Jeugdhulp is openbaar aanbesteed. Dit betekent dat alle zorgaanbieders (groot of klein) die aan de door ons gestelde eisen voldeden een overeenkomst konden krijgen. Dit heeft geleid tot veel gecontracteerde aanbieders (ongeveer 250 verschillende zorgaanbieders) waar cliënten uit kunnen kiezen binnen de WMO en Jeugdhulp.

Wat levert deze keuzevrijheid voor de Hengelse cliënt op? Weinig, als de keuze niet gefaciliteerd wordt. Duidelijk moet zijn wat welke aanbieder wat te bieden heeft. Aan de andere kant heeft de cliënt ook niet direct last van grote hoeveelheid aanbieders. Het levert wel maatwerk op. We zien dat er meer keuze is om te kijken welke ondersteuning echt passend is voor de cliënt. Maar wat als we zien dat de keuze van de cliënt niet leidt tot het gewenste resultaat? Wie heeft dan regie en wie is verantwoordelijk?

Als gemeente hebben we in directe zin geen last van de vele gecontracteerde aanbieders. Als gemeente betalen we tenslotte pas, als de ondersteuning of hulp is geleverd. Wel maakt de hoeveelheid van aanbieders het lastig om overzicht te houden en om afspraken mee te maken en te handhaven. Van belang blijft in alle gevallen - veel of weinig aanbieders - dat de kwaliteit gewaarborgd moet kunnen worden.

4. *Lokale verschillen vs. regionale uniformiteit*: Aanbieders wensen meer uniformiteit bij de toegang tussen gemeenten. Gemeenten hechten veel belang aan lokale invulling van toegang en de backoffice. Daarnaast verzoeken aanbieders van bovenregionale functies om afstemming in de inkoop met andere regio's.

➔ De toegang tot ondersteuning en jeugdhulp is lokaal geregeld. Dit betekent dat elke gemeente in Twente dit op haar eigen manier heeft vorm gegeven. In de praktijk zijn er dus ook zeker verschillen. Verschillen bijvoorbeeld in of regisseurs/consulenten zelf ook hulp en ondersteuning bieden of niet. En ook verschil in waar de toegang gepositioneerd is binnen gemeenten. De regisseurs/consulenten in dienst van de gemeenten zoals in Hengelo of juist in dienst van een nieuw gevormde organisatie. Naast toegang hebben de Twentse gemeenten er ook voor gekozen om de administratieve afhandeling (backoffice) lokaal te regelen. Dit betekent dat wij in Hengelo zelf beschikkingen aan zowel cliënt als zorgaanbieder versturen en de afhandeling van de facturen ook zelf controleren en verwerken.

Als gemeente hebben we tevens sterk de wens om meer lokaal en in het voorveld te organiseren (zie ook transformatie-agenda). Dit kan consequenties hebben voor de afname van de maatwerkvoorzieningen binnen de overeenkomsten. Hoe kunnen we de inkoop zo organiseren dat gemeenten hier ruimte voor houden? Dat gemeenten ondersteuning in het voorveld kunnen organiseren, zonder dat dit gelijk consequenties heeft voor de bestaande overeenkomsten. Wat betekent dit voor regionale samenwerking als dit lokaal niet kan? Zijn wij dan bereid om de uitgangspunten te heroverwegen in verband met de regionale samenwerking en uniformiteit?